

Cuprins

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
CAPITOLUL I. SISTEMUL DREPTULUI	7
Secțiunea 1. Considerații preliminare privind sistemul dreptului	7
§1. Conceptul de drept	7
§2. Dreptul natural și dreptul pozitiv	8
Secțiunea a 2-a. Ramurile de drept	9
§1. Dreptul public	9
§2. Dreptul privat	10
Secțiunea a 3-a. Dreptul constituțional – ramură a dreptului public	10
§1. Sistemul dreptului constituțional.....	10
§2. Obiectul dreptului constituțional.....	11
§3. Izvoarele dreptului constituțional.....	11
§4. Subiectele raporturilor juridice de drept constituțional.....	13
Secțiunea a 4-a. Instituțiile politice	13
§1. Conceptul și rolul instituțiilor politice	13
Bibliografie selectivă	16
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	17
CAPITOLUL II. TEORIA GENERALĂ A STATULUI (I)	18
CONCEPT. ELEMENTE DEFINITORII.....	18
Secțiunea 1. Noțiunea, criteriile și esența statului.....	18
§1. Noțiunea de stat.....	18
§2. Definiții conceptuale	21
§3. Autoritatea statului	22
Secțiunea a 2-a. Elementele constitutive ale statului	23
§1. Populația.....	23
§2. Teritoriul	25
§3. Puterea politică suverană.....	26
Bibliografie selectivă	30
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	32
CAPITOLUL III. TEORIA GENERALĂ A STATULUI (II). FORMA DE STAT	33
Secțiunea 1. Forma statului	33
§1. Structura de stat.....	33
1.1. Statul unitar	34
1.1.1. Principiul deconcentrării	34
1.1.2. Principiul descentralizării.....	35
1.1.3. Autonomia locală	36
1.2. Statul regional	37
1.2.1. Modelul spaniol.....	38
1.2.2. Modelul britanic	40
1.2.3. Modelul italian	42

1.3. Statul compus	45
1.3.1. Uniunile de state	46
1.3.2. Confederația de state	46
1.3.3. Statul federal	47
§2. Forma de guvernământ.....	54
§3. Regimul politic.....	56
Bibliografie selectivă	58
Teste – proiecte – spețe – teme de reflecție.....	60
CAPITOLUL IV. TEORIA GENERALĂ A STATULUI (III). STATUL DE DREPT	62
Secțiunea 1. Conceptul de stat de drept.....	62
§1. Considerații preliminare	62
§2. Evoluția teoriilor cu privire la statul de drept.....	63
Secțiunea a 2-a. Istoria unui concept – Statul de drept	64
Secțiunea a 3-a. Modelele ale statului de drept	65
§1. Rule of Law	66
§2. Rechtsstaat.....	67
§3. État de droit	68
Secțiunea a 4-a. Premisele și mecanismele statului de drept	70
Secțiunea a 5-a. Limite ale statului de drept în România	74
Bibliografie selectivă	78
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	80
CAPITOLUL V. TEORIA GENERALĂ A CONSTITUȚIEI (I). CONCEPTUL DE CONSTITUȚIE. TIPURI DE CONSTITUȚII. ADOPTAREA ȘI REVIZUIREA CONSTITUȚIEI	81
Secțiunea 1. Regimul constituțional.....	81
Secțiunea a 2-a. Conceptul de Constituție.....	83
Secțiunea a 3-a. Tipuri de Constituții	84
§1. Constituția cutumiară. Definiție. Trăsături.....	84
§2. Constituția scrisă. Definiție. Trăsături.....	86
Secțiunea a 4-a. Conținutul Constituției.....	89
Secțiunea a 5-a. Adoptarea și revizuirea Constituției.....	93
§1. Adoptarea Constituției	93
§2. Revizuirea Constituției.....	94
Bibliografie selectivă	105
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	107
CAPITOLUL VI. TEORIA GENERALĂ A CONSTITUȚIEI (II) CONTROLUL DE CONSTITUȚIONALITATE	108
Secțiunea 1. Conceptul de justiție constituțională.....	108
§1. Modelul american de justiție constituțională.....	109
§2. Modelul european de justiție constituțională.....	111
§3. Argumente pentru realizarea controlului de constituționalitate	114
3.1. Justificarea prin supremația Constituției	114
3.2. Justificarea prin democrație	115

3.3. Justificarea prin apărarea drepturilor și libertăților fundamentale	116
Secțiunea a 2-a. Forme ale controlului de constituționalitate	120
§1. Controlul politic	120
§2. Controlul judecătoresc	121
§3. Controlul politico-jurisdicțional.....	123
Bibliografie selectivă	132
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	134
CAPITOLUL VII. TEORIA SEPARAȚIEI PUTERILOR ÎN STAT	135
Secțiunea 1. Originea și evoluția teoriei separației puterilor în stat.....	135
Secțiunea a 2-a. Instrumente și mecanisme de colaborare între puteri	144
§1. Instrumente de colaborare între puterea <i>legislativă</i> și puterea <i>executivă</i>	145
§2. Sistemul de „ <i>checks and balances</i> ” în raporturile dintre puterea <i>executivă</i> și cea <i>legislativă</i>	147
Bibliografie selectivă	152
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	154
CAPITOLUL VIII. REGIMURILE POLITICE	155
Secțiunea 1. Regimul politic. Abordări conceptuale.....	155
Secțiunea a 2-a. Regimul prezidențial.....	156
§1. Regimul prezidențial al Statelor Unite ale Americii	158
1.1. Congresul S.U.A.	158
1.1.1. Desemnarea membrilor Congresului S.U.A.....	158
1.1.2. Funcțiile Congresului	162
1.2. Președintele S.U.A.	164
1.2.1. Alegerile prezidențiale. Organizare și desfășurare.....	164
1.2.2. Finanțarea campaniei prezidențiale	169
1.2.3. Considerații asupra sistemului electoral american	175
1.3. Curtea Supremă a S.U.A.	177
Secțiunea a 3-a. Regimul parlamentar	182
Secțiunea a 4-a. Regimul directorial	187
Secțiunea a 5-a. Regimul semiprezidențial	188
§1. Regimul semiprezidențial francez.....	193
1.1. Repere ale istoriei constituționalismului francez	193
1.2. Caracteristicile Republicii a V-a	196
§2. Președintele Republicii.....	198
2.1. Alegerea Președintelui Republicii.....	199
2.2. Statutul Președintelui Republicii.....	202
2.3. Atribuțiile Președintelui Republicii.....	202
2.3.1. Atribuții personale.....	203
2.3.2. Atribuții partajate	204
2.3.3. Atribuții în situații excepționale	205
2.4. Răspunderea Președintelui Republicii.....	206
§3. Guvernul francez.....	208
3.1. Rolul Guvernului.....	208
3.2. Consiliul de Miniștri	210

3.3. Statutul membrilor Guvernului	210
3.4. Răspunderea membrilor Guvernului	211
3.5. Atribuțiile Guvernului	211
3.6. Atribuțiile Primului Ministru	212
3.7. Consiliul de Stat	214
§4. Parlamentul francez.....	216
4.1. Rolul Parlamentului.....	216
4.2. Organizarea și funcționarea Camerelor.....	218
4.2.1. Organismele de conducere și de lucru ale Parlamentului francez.....	218
4.2.2. Funcționarea Parlamentului.....	220
4.3. Statutul parlamentarilor.....	221
4.4. Funcțiile Parlamentului	221
4.4.1. Funcția legislativă	222
4.4.2. Funcția de control parlamentar.....	223
§5. Consiliul Constituțional	224
5.1. Scurte considerații privind istoria controlului de constituționalitate.....	224
5.2. Desemnarea membrilor Consiliului	224
Bibliografie selectivă	229
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	231
CAPITOLUL IX. DEMOCRAȚIA ȘI FORMELE SALE.....	233
Secțiunea 1. Conceptul de democrație	233
Secțiunea a 2-a. Formele democrației	239
§1. Democrația directă	239
§2. Democrația reprezentativă.....	240
§3. Democrația semi-directă	240
Bibliografie selectivă	253
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	255
CAPITOLUL X. PARTIDELE POLITICE	256
Secțiunea 1. Rolul partidelor politice.....	256
Secțiunea a 2-a. Noțiunea de partid politic	257
Secțiunea a 3-a. Sisteme de partide.....	258
§1. Sistemul partidului unic	258
§2. Sistemul bipartidist – <i>Two Parties System</i>	259
§3. Sistemul pluripartidist.....	259
Secțiunea a 4-a. Structura internă a partidelor	260
Secțiunea a 5-a. Tipologia partidelor politice	261
§1. Partidele de cadre	261
§2. Partidele de masă.....	262
Secțiunea a 6-a. Alte tipuri de partide	262
§1. Partidul de cartel – <i>Cartel party</i>	262
§2. Partidul antrepriză	263
§3. Partidul „mașină”	263
§4. Partidul cadru	263
§5. Partidul pivot/„balama”	264

Secțiunea a 7-a. Tipuri de participare la structura partizană	264
§1. Membrii de partid/aderenții.....	264
§2. Simpatizanții	265
§3. Militanții.....	266
§4. Alegătorii fideli	266
Secțiunea a 8-a. Finanțarea partidelor politice	267
Bibliografie selectivă	272
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	273
CAPITOLUL XI. MODURILE DE SCRUTIN.....	274
Secțiunea 1. Despre reprezentare	274
Secțiunea a 2-a. Drepturile politice.....	277
§1. Dreptul de vot.....	277
§2. Dreptul de a fi ales	279
Secțiunea a 3-a. Modurile de scrutin. Origine. Tipologie	280
§1. Considerații preliminare.....	280
§2. Clasificarea modurilor de scrutin	281
Secțiunea a 4-a. Scrutinul majoritar	282
§1. Definierea modurilor de scrutin majoritar	282
§2. Scrutinul Uninominal	282
2.1. Scrutinul uninominal cu un singur tur.....	282
2.1.1. Votul uninominal alternativ	283
2.2. Scrutinul uninominal cu două tururi.....	284
§3. Scrutinul plurinominal	284
3.1. Scrutinul plurinominal cu un tur	284
3.2. Scrutinul plurinominal cu două tururi	285
§4. Avantajele și dezavantajele scrutinului majoritar uninominal	286
4.1. Avantajele scrutinului uninominal	286
4.2. Dezavantajele scrutinului majoritar	287
Secțiunea a 5-a. Reprezentarea Proporțională (RP)	288
§1. Originea și dezvoltarea reprezentării proporționale	288
§2. Avantajele și dezavantajele reprezentării proporționale (RP).....	294
2.1. Avantaje ale reprezentării proporționale	294
2.2. Dezavantaje ale reprezentării proporționale.....	295
Secțiunea a 6-a. Sisteme electorale mixte	297
Lucrări de referință.....	302
Teste – proiecte – teme de reflecție.....	304
DOCUMENTE.....	305
ANEXA 1.....	305
ANEXA 2.....	331
ANEXA 3.....	335
ANEXA 4.....	340
Bibliografie	341